

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา*

FACTORS INFLUENCING STUDENTS' DECISION ON UNDERGRADUATE STUDIES

สมิตา จุลเขตร์

Smita Julakate

นักวิจัยอิสระ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Independent researcher, Bangkok, Thailand

Corresponding author Email: Mondota27@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา งานวิจัยนี้ใช้การวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ สำหรับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ผู้วิจัยใช้การเปิดตารางแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ได้เท่ากับ 346 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง การแปรปรวนการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติทดสอบที และการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัย 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้านพบว่า สถาบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านหลักสูตร ด้านการเงิน และด้านสถาบันการศึกษา และ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มีความสัมพันธ์โดยภาพรวม ความสัมพันธ์ในระดับสูงและมีความสัมพันธ์ ในลักษณะ คล้อยตามกัน กล่าวคือ หากปัจจัยใดเพิ่มขึ้นการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ก็จะมีระดับ เพิ่มขึ้นด้วย งานวิจัยนี้เกิดข้อค้นพบว่า การสืบค้นแสวงหาข้อมูลข่าวสารจะช่วยให้เกิดการตัดสินใจมีความแม่นยำมากขึ้นว่าจะเลือกเข้าศึกษาต่อระดับสาขาวิชาอะไรและเลือกมหาวิทยาลัยใดบ้างที่เปิดสาขาวิชานั้น ๆ เพื่อเป็นการ ประเมินทางเลือกได้ถูกต้อง

คำสำคัญ: การตัดสินใจ, นักศึกษามหาวิทยาลัย, การศึกษาต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏ

Abstract

This research has the objective 1) To study the factors affecting students' decision to pursue undergraduate studies and 2) To study the relationship between factors affecting students' decision to pursue undergraduate studies. This research used a mixed research method between Qualitative research and Quantitative research. For the research sample, the researcher used the sample size table of Krejcie and Morgan with a 5% error, which was equal to 346 people. The instruments used to collect data were questionnaires and interviews. The statistics used for data analysis were descriptive statistics by finding the mean, standard deviation (SD), skewness, and

* Received 8 October 2025; Revised 29 November 2025; Accepted 30 November 2025

kurtosis, One-Way ANOVA, and hypothesis testing with the t-test. And qualitative research uses content analysis of data. The Research results that: 1. The factors influencing students' decisions to pursue a bachelor's degree are generally rated at a high level. Among the specific factors, social factors had the highest average influence, followed by personal factors, family factors, curriculum factors, financial factors, and institutional factors. And 2) Factors related to students' decision to continue their studies at the bachelor's degree level are related in general, highly related and have a relationship in a consistent manner. That is, if any of these factors increases, students' decision to pursue undergraduate studies will also increase. This research found that information seeking can help people make more accurate decisions about which fields of study to pursue and which universities offer those fields of study, in order to properly evaluate their options.

Keywords: Decision Making, University Students, Further Education

บทนำ

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2562 มาตรา 11 กำหนดให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) จัดทำแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบในการ ดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ในส่วนของการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทั้งปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอ มีการวางแผนด้านการอุดมศึกษา เพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคนทั้งในระบบ (Aged Group) และนอกระบบอุดมศึกษา (Non - Aged Group) ให้มีความชัดเจน โดยต้องสอดคล้องและสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาตามที่แผนยุทธศาสตร์และนโยบายในทุกระดับกำหนดบนพื้นฐานของความเหมาะสมกับการพัฒนาในแต่ละกลุ่มและช่วงวัยให้เกิดการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชีวิต (Lifelong Learning) และพัฒนาบุคคลให้มีคุณลักษณะของความเป็นพหุปัญญา (Multiple Intelligence)อย่างมีคุณภาพต่อไป

การศึกษาระดับปริญญาเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่ออนาคตของนักศึกษาและการพัฒนาสังคมโดยรวม ประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรและพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศ แต่ในปัจจุบันพบว่า การตัดสินใจของนักศึกษาในการศึกษาต่อระดับปริญญาเริ่มมีความ ซับซ้อนและท้าทายมากขึ้น เนื่องจากปัจจัยหลายประการ อาทิ สภาพสังคม เศรษฐกิจของครอบครัว การแข่งขัน ในตลาดแรงงานที่เพิ่มสูงขึ้น ความสนใจในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน และแนวโน้มทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็ว (ธัญกร ช่วยทุกข์เพื่อน, 2557)

นอกจากนี้ เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าและการเข้าถึงข้อมูลที่ง่ายขึ้น ทำให้นักศึกษามีทางเลือกที่หลากหลายมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งผลให้การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ ไม่เพียงแค่มิติของวิชาการ แต่ยังรวมถึงผลกระทบในระยะยาวต่อชีวิตและอาชีพ และทั้งนี้การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาเป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งผลต่ออนาคตของนักศึกษาโดยตรง หากนักศึกษามี ข้อมูลที่เพียงพอหรือการแนะแนวที่เหมาะสม อาจนำไปสู่การตัดสินใจที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายชีวิต ซึ่งอาจ ส่งผลต่อความพึงพอใจในอาชีพ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และสุขภาพจิตอีกทั้งปัจจัยในระดับสังคม การเลือก ศึกษาต่อในสาขาที่ไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานอาจทำให้เกิดปัญหาความไม่สมดุลในระบบเศรษฐกิจ อาทิ การขาดแคลนแรงงานในบางสาขาและการล้นตลาดในสาขาอื่น ๆ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหานี้จะช่วยให้ สามารถพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมการตัดสินใจที่มีคุณภาพของนักศึกษาได้ (ณัชชา สุวรรณวงศ์, 2560) มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศก็เป็นอีกสถาบันการศึกษาที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากประเด็นสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัย

มีความสนใจที่ประสงค์จะศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม ส่วนบุคคลและปัจจัยอื่น ๆ เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการเลือกเส้นทางการศึกษา และหาแนวทางในการสนับสนุนการตัดสินใจที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ปัญหาการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องได้รับการศึกษาวิจัยอย่างลึกซึ้ง เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม และสามารถเลือกเส้นทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพและความก้าวหน้าของสังคมในระยะยาว ผู้วิจัยจึงได้กำหนดหัวข้อเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed methods research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) พื้นที่วิจัย คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ประชากร คือ นักศึกษาที่ศึกษาในคณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม วิทยาลัยมวยไทยศึกษาและการแพทย์แผนไทย จำนวน 3,856 คน (มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2566) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ที่ ความคลาดเคลื่อน 5% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (proportion sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

- เพศ จัดอยู่ในมาตรวัดแบบนามบัญญัติ (nominal scale)
- อายุ จัดอยู่ในมาตรวัดแบบเรียงลำดับ (ordinal scale)
- ระดับชั้นปีการศึกษา จัดอยู่ในมาตรวัดแบบเรียงลำดับ (ordinal scale)
- อาชีพหลักของครอบครัว จัดอยู่ในมาตรวัดแบบเรียงลำดับ (ordinal scale)
- รายได้ของครอบครัว/เดือน จัดอยู่ในมาตรวัดแบบเรียงลำดับ (ordinal scale)
- ภูมิลำเนาของครอบครัว จัดอยู่ในมาตรวัดแบบเรียงลำดับ (ordinal scale)

- ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ผู้วิจัยสร้างข้อคำถาม เป็นแบบลิเคิร์ตสเกล (likert scale) แบ่งเป็น 5 ลำดับ ดังนี้

ระดับคะแนน	1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ระดับคะแนน	2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับคะแนน	3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับคะแนน	4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับคะแนน	5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด

โดยใช้เกณฑ์ในการแปลค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	หมายถึง มากที่สุด

ส่วนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่าง ๆ ซึ่งใช้เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 - 1.00 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความครอบคลุม และความสอดคล้องตามนิยามของตัวแปรแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีค่าความสอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ประเมินมีค่าความสอดคล้องกับเนื้อหา
- 1 หมายถึง ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

เมื่อรับแบบสอบถามกลับนำมาหาผลความสอดคล้องของเนื้อหา พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 - 1.00 แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เกณฑ์การตัดสินใจเลือกข้อคำถาม คือ 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้ และ 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยการทดสอบหาค่า Pre-test แบบสอบถามกับกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 200 คน ได้ค่า Cronbach's alpha รวมระดับความเชื่อมั่น .975 แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์สามารถนำมาเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ได้

2. แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) ผู้ศึกษาดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ประกอบด้วย 1) ด้านบุคคล 2) ด้านการเงิน 3) ด้านหลักสูตร 4) ด้านสถาบันการศึกษา 5) ด้านครอบครัว และ 6) ด้านสังคม) ใช้ศึกษาผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

การสัมภาษณ์เชิงลึกทำให้ผู้วิจัยทราบมุมมองกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลายเป็นข้อมูลเชิงลึก และมุมมองใหม่ที่ไม่สามารถได้จากแบบสอบถามในการวิจัยปริมาณ โดยสามารถนำมาใช้สนับสนุนและประกอบการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยให้ชัดเจนขึ้น

ระยะเวลาการรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยระหว่างเดือน สิงหาคม - ธันวาคม 2567

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการสอบถามนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 346 คน ขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือประสานขอความร่วมมืออธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในคุณสมบัติตามเกณฑ์กำหนด

2. เมื่อได้รับความร่วมมือจากผู้วิจัยและทีมงานจะเข้าพบกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์กำหนดเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างโดยกลุ่มตัวอย่างไม่ต้องระบุชื่อ สกุล ลงในแบบสอบถาม หากขณะทำแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความไม่

สบายใจหรือไม่ต้องการทำแบบสอบถามต่อสามารถหยุดทำแบบสอบถามได้ทันที และขอความร่วมมือในการเข้าเป็นอาสาสมัครการวิจัยในครั้งนี้

3. เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเป็นอาสาสมัครการวิจัย อาสาสมัครจะได้รับแบบสอบถามคนละ 1 ชุด ให้ความเวลา กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถาม เมื่อกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยและทีมงานจะรับแบบสอบถามกลับคืน และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ หากมีบางฉบับไม่สมบูรณ์จะขอให้กลุ่มตัวอย่างรายนั้นทำแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ผู้วิจัยและทีมงานจะทำเช่นนี้จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ตัวแทนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ปี 1 จำนวน 6 คนมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามแก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละรายบุคคลตามจำนวนที่กำหนด

2. ผู้วิจัยติดต่อ ประสานผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล เพื่อขอความอนุเคราะห์ เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการวิจัย

3. เมื่อได้รับความยินยอม ผู้วิจัยจัดส่งโครงร่างการวิจัย และแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างไปยังผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกราย หลังจากนั้นประมาณ 1-2 สัปดาห์ ผู้วิจัยติดต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคล เพื่อขอสัมภาษณ์ในวัน เวลา และสถานที่ ที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสะดวก

4. กรณีที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสะดวกที่จะให้ผู้วิจัยและทีมงานเข้าพบเพื่อทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะเข้าพบตามวัน เวลา และสถานที่ที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแจ้งมาจะมีการขออนุญาต บันทึกเสียง จัดบันทึกพร้อมด้วยขณะดำเนินการสัมภาษณ์ และผู้วิจัยจะดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

5. กรณีที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญไม่สะดวกในการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะขอให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายนั้นจัดทำเอกสารคำให้สัมภาษณ์ส่งมายังผู้วิจัย หรือการบันทึกเสียงส่งมาทาง แอปพลิเคชัน (application) ต่าง ๆ ตามข้อคำถามถึงโครงสร้างที่ผู้วิจัยได้จัดส่งไปล่วงหน้าแล้ว

6. ถอดเทปบันทึกเสียงและจัดพิมพ์คำสัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแต่ละราย แบบคำต่อคำ หลังจากนั้นผู้วิจัยจะอ่านคำสัมภาษณ์อย่างละเอียด หากพบประเด็นที่น่าสนใจและแตกต่างจากผู้ให้ข้อมูลรายอื่น ผู้วิจัยจะโทรศัพท์หรือขอสัมภาษณ์เพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญรายดังกล่าว เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความครบถ้วน ชัดเจน และครอบคลุมเรื่องที่ศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ด้วยสถิติ ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) วิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทุกตัวแปรมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis) แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แปลผลตามเกณฑ์ของ (Best and kahn, 1993)

การแปรปรวนการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) สำหรับประชากรที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเอกสาร วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 65.90 ส่วนใหญ่มีอายุ 18-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.94 รองลงมาคืออายุ 20-21 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.08 ส่วนระดับชั้นปีการศึกษา พบว่า ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.94 รองลงมาคือ ปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 19.08 ส่วนอาชีพหลักของครอบครัว คือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.96 รองลงมาคือ พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 17.05 ส่วนมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือน 20,001-30,000 บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.15 รองลงมาคือ รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.46 และภูมิสำเนาของครอบครัวคือ ราชบุรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.29 รองลงมาคือ เพชรบุรี คิดเป็นร้อยละ 15.90

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านหลักสูตร ด้านการเงิน และด้านสถาบันการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน ผลการวิจัย พบว่า ด้านบุคคล อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีค่านิยมที่ดีหรือรักต่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อนร่วมรุ่นในสถาบันเดียวกันมีความคิดที่จะเรียนต่อระดับอุดมศึกษา และต้องการมีรูปแบบวิถีชีวิตอย่างนักศึกษา ด้านการเงิน อยู่ในระดับ มาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า มหาวิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรที่เหมาะสมพอเหมาะพอดี มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยมีค่าธรรมเนียมแรกเข้าศึกษาต่อที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยมี แหล่งเงินทุนให้กู้ยืมและการช่วยเหลือการเงินด้านอื่น ๆ ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับ มาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า หลักสูตรมีความหลากหลายคณะหลายสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ หลักสูตรมีความทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และหลักสูตรมีจำนวน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา ตามลำดับ ด้านสถาบันการศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า มหาวิทยาลัยมีทุนให้เปล่าและเงินกู้ยืมรวมทั้งการช่วยเหลือ ด้านการเงินอื่น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด การสอน และมหาวิทยาลัยมีประวัติและชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม ด้านครอบครัว อยู่ในระดับ มาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า ครอบครัวมีศักยภาพพอในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่อการศึกษา มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ และครอบครัวมีความ คาดหวังในอาชีพและความมั่นคงก้าวหน้าในอาชีพ ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า เหล่าบรรดาเครือข่ายการศึกษาในระดับปริญญา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ สังคมยกย่องยอมรับในความรู้และความสามารถ และศิษย์เก่าเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง ตามล าดับ

การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยก พิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการเสาะแสวงหาข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการประเมิน ทางเลือก และด้านการตระหนักถึงความต้องการของตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ด้านการตระหนักถึงความต้องการของ ตนเอง อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีความใฝ่ฝันที่จะศึกษาในระดับปริญญาตรี ชอบ ค่านิยมในการศึกษาระดับอุดมศึกษา และต้องการที่มีภูมิความรู้ในระดับปริญญาบัตร

การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้าน ผลการวิจัย พบว่า ด้านการเสาะแสวงหาข่าวสาร อยู่ในระดับ มาก และเมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า เลือกตัดสินใจด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์แนะแนวของสถานศึกษาเดิมแนะนำ และติดตามข่าวสารกับเพื่อน

ด้านการประเมินทางเลือก อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า มหาวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับและรับรู้ทั่วไป มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ เปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ และผู้ปกครองมีความสามารถที่จะส่งเสริมและสนับสนุนได้

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มีความสัมพันธ์โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สัมพันธ์กันในระดับสูงและมีความสัมพันธ์ในลักษณะ คล้อยตามกัน กล่าวคือ หากปัจจัยใดเพิ่มขึ้นการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาก็จะมี ระดับเพิ่มขึ้นด้วย

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของด้านย่อยแต่ละด้านโดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาในทางบวกอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูง โดยด้านสังคม มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง มากที่สุด รองลงมาด้านการเงิน มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ด้านบุคคล มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ด้านสถานบันการศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และด้านหลักสูตร มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากกลุ่มตัวอย่าง 346 คน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ที่กำหนดไว้มีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา โดยภาพรวม (n = 346)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. ด้านบุคคล (X_1)	4.37	0.42	มาก	2
2. ด้านการเงิน (X_2)	4.29	0.43	มาก	5
3. ด้านหลักสูตร (X_3)	4.33	0.39	มาก	4
4. ด้านสถานบันการศึกษา (X_4)	4.25	0.32	มาก	6
5. ด้านครอบครัว (X_5)	4.33	0.35	มาก	3
6. ด้านสังคม (X_6)	4.39	0.38	มาก	1
รวม (X_{tot})	4.33	0.24	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.24) และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.38) รองลงมาคือ ด้านบุคคล ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.42) ด้านครอบครัว ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.35) ด้านหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.36) ด้านการเงิน ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.43) ตามลำดับ และด้านสถานบันการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = 0.32)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ มีข้อค้นพบสำคัญประเด็น ดังนี้

ปัจจัยด้านบุคคล ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เชื่อมั่น และนิยมบุคคลที่เรียนต่อในระดับปริญญา ซึ่งมีความรู้ สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี เป็นที่ยอมรับยกย่องต่อผู้พบเห็น และเพื่อนร่วมรุ่น หรือเพื่อนสนิทเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ปัจจัยด้านการเงิน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ได้รับเงินการศึกษา ตลอดหลักสูตร ส่วนใหญ่มาจากผู้ปกครอง มหาวิทยาลัยควรมีค่าใช้จ่ายแต่ละหลักสูตรที่เหมาะสมและแต่ละชั้นปีควรลดลง ๆ หรือไม่ก็ควรจะมีการผ่อนปรนค่าเทอมในระยะยาว สำหรับนักศึกษาที่ครอบครัวประสบปัญหาทางการเงินหรือมีรายได้น้อย

ปัจจัยด้านหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรหรือสาขาวิชาที่เลือกเรียนมีเนื้อหาวิชาที่ทันสมัยและมีจำนวนหน่วยกิตที่เหมาะสมตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และมีหลักสูตรที่หลากหลายเป็นที่สนใจของนักศึกษา มีวัสดุอุปกรณ์ และสื่อ การเรียนการสอนที่ทันสมัยครบครัน เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ และคุณภาพ

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมและทัศนียภาพที่สวยงามส่งผลต่อการศึกษามีสิ่งอำนวยความสะดวกสบาย การเดินทางสะดวก สถานที่กว้างขวาง อาคารเรียนเพียงพอเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนระหว่างอาจารย์ และนักศึกษา

ปัจจัยด้านครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพทางการเงินจะส่งผลต่อความสำเร็จการศึกษาอย่างยิ่ง และครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมสนับสนุนในการตัดสินใจที่จะเลือกศึกษาต่อ เพราะครอบครัวมีความคาดหวังในอาชีพ และความก้าวหน้าอย่างมั่นคงในอนาคต เหล่าบรรดาเครือข่ายและญาติพี่น้องส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาจึงมีแบบอย่างและทำให้เกิดแรงจูงใจ เลือกตัดสินใจด้วยตนเอง การเลือกตัดสินใจว่าจะมองไปว่ามหาวิทยาลัยเหมาะสมกับตนเอง อาทิ หลักสูตรหรือสาขาวิชาที่เปิดเรียนเปิดสอนตนเองมีความชอบ ถ้าไม่มีก็จะพิจารณาอันดับรอง

ปัจจัยด้านการเลือกตัดสินใจด้วยตนเอง ผลการวิจัยพบว่า การเลือกตัดสินใจจะมองไปว่ามหาวิทยาลัยเหมาะสมกับตนเอง อาทิ หลักสูตรหรือสาขาวิชาที่เปิดเรียนเปิดสอนตนเองมีความชอบ ถ้าไม่มีก็จะพิจารณาอันดับรอง

3. ข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ

ด้านบุคคล พบว่า การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี การทำให้เกิดค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาจะเป็นแรงจูงใจหรือตัวกระตุ้นส่งเสริมให้กลุ่มวัยเรียนให้ความสำคัญกับการศึกษาและเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ซึ่งสัมพันธ์กับผู้ที่ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านบุคคล ตนเองรักและนิยมบุคคลที่เรียนต่อในระดับปริญญา ซึ่งยกย่องว่าผู้เรียนเป็นผู้มีความรู้ และประทับใจต่อผู้ได้พบเห็น และเพื่อนร่วมรุ่นเพื่อนสนิทก็เลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัย

ด้านการเงิน พบว่า การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรที่พอเหมาะเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ณ มหาวิทยาลัยนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า ตลอดหลักสูตรมหาวิทยาลัยควรจะมีการลดหย่อนค่าใช้จ่ายที่ลดลงและให้เหมาะสมตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรจะมีการลดค่าธรรมเนียมลงในแต่ละชั้นปี และควรมีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมที่เพียงพอหรือไม่ก็มีเงินทุนสนับสนุนการศึกษา ซึ่งปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้มีการให้ทุนสนับสนุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาจำนวนหลายทุน ได้แก่ ทุนการศึกษาโครงการทุนอภิมณัศรีจอมบึง ทุนการศึกษาวิจิตรพงศ์พันธุ์ เพื่อส่งเสริมศาสนา การศึกษา และสังคม” เป็นต้น

ด้านหลักสูตร พบว่า การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยที่มีหลายคณะ หลักสูตรหรือสาขาวิชาที่หลากหลายจะเป็นตัวพิจารณาในอันดับต้น ๆ ของนักศึกษาในการเลือกตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยนั้น ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า หลักสูตรเป็นที่นิยม เมื่อเลือกที่จะเรียนต่อจึงเลือกศึกษาคณะสาขาวิชาที่ชอบ และนอกจากนี้แต่ละหลักสูตรมีหลากหลายทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษา

ด้านสถาบันการศึกษา พบว่า การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ไม่เพียงแต่ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่การที่มหาวิทยาลัยต่างมีทุนให้เปล่าหรือเงินกู้ยืมช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ในปัจจุบันต่างก็ให้ความสำคัญพิจารณาปัจจัยดังกล่าวด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า สถาบันการศึกษาควรมีเรื่องเงินทุนหรือสวัสดิการทางด้านต่าง ๆ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา อาทิ มีบริการรถประจำทางภายในมหาวิทยาลัยฟรี (shuttle bus) และอาคารสถานที่เอื้ออำนวยแก่การเรียนการสอน

ด้านครอบครัว พบว่า การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีครอบครัวมีอิทธิพลต่อการศึกษต่อการสร้างศักยภาพในการส่งเสริมสนับสนุนเงินทุนค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรของการเรียน เพราะครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกที่จะศึกษาต่อหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า การเลือกเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาหรือปริญญาตรีเพราะมีความเห็นว่าครอบครัวมีศักยภาพเพียงพอในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการเงินและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้านสังคม พบว่า การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี แรงจูงใจมาจากปัจจัยแวดล้อม เครือญาติหรือบุคคลในชุมชนสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งแนวทางดังกล่าวเป็นกระบวนการเรียนรู้ชุมชนใช้คนในชุมชนหรือเครือญาติเป็นแบบอย่าง และสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า แรงจูงใจที่สำคัญต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญา คือ เหล่าบรรดาเครือญาติสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญา ตนเองจึงมีความต้องการที่จะสำเร็จในระดับอุดมศึกษา และเชื่อว่าการสำเร็จในระดับปริญญาสามารถเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพที่ดี หน้าที่การงานที่ดี ความมั่นคง และครอบครัวของตนเองได้

การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา พบว่า การสืบค้นแสวงหาข้อมูลข่าวสารจะช่วยให้เกิดการตัดสินใจมีความแม่นยำมากขึ้นว่าจะเลือกเข้าศึกษาต่อระดับสาขาวิชาอะไรและเลือกมหาวิทยาลัยใดบ้างที่เปิดสาขาวิชานั้น ๆ เพื่อเป็นการประเมินทางเลือกและความต้องการของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่กล่าวว่า การเลือกตัดสินใจเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยใดนั้นอาจารย์ฝ่ายแนะแนวของสถานศึกษาเดิมแนะนำให้ข้อมูลข่าวสารและมีส่วนช่วยในการตัดสินใจยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ด้านบุคคล อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีค่านิยมที่ดีหรือรักต่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ เพื่อนร่วมรุ่นในสถาบันเดียวกันมีความคิดที่จะเรียนต่อระดับอุดมศึกษา และต้องการมีรูปแบบวิถีชีวิตอย่างนักศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ ณิชชา สุวรรณวงศ์ การที่บุคคลจะมีการตัดสินใจที่เหมือนหรือแตกต่างกันนั้นล้วนมีผลมาจากลักษณะทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถแบ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจได้เป็น 2 ประการ คือ 1) ปัจจัยภายใน (internal factors) เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคลในด้านความคิดและการแสดงออกซึ่งมีพื้นฐานมาจากสภาพแวดล้อมต่างๆ โดยที่ปัจจัยภายในประกอบด้วยองค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ ความจำเป็น ความต้องการหรือความปรารถนา แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ทักษะ การรับรู้และการเรียนรู้ และ 2) ปัจจัยภายนอก (external factors) หมายถึง ปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวของบุคคลซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรม โดยปัจจัยภายนอกแบ่งออกเป็นองค์ประกอบ สภาพเศรษฐกิจ ครอบครัว สังคม วัฒนธรรม ตัวกระตุ้นทางการตลาด และสภาพแวดล้อม (ณิชชา สุวรรณวงศ์, 2560) และสอดคล้องกับแนวคิดของ อลงกรณ์ อัมมวงศ์จิตต์ ที่อธิบายว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค เป็นปัจจัยที่เกิดจากตัวบุคคลในด้านความคิดและการแสดงออก มีพื้นฐานมาจากสภาพแวดล้อมรอบตัวที่เกิดขึ้น ประกอบด้วยแรงจูงใจ (motivation) การรับรู้ (perception) การเรียนรู้ (learning) ความน่าเชื่อถือ (beliefs) ทักษะ (attitudes) บุคลิกภาพ (personality) และแนวคิดของตนเอง (self-concept) (อลงกรณ์ อัมมวงศ์จิตต์, 2563)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ด้านการเงิน อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า มหาวิทยาลัยมีค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรที่เหมาะสมพอเหมาะพอดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยมีค่าธรรมเนียมแรกเข้าศึกษาต่อที่เหมาะสม และมหาวิทยาลัยมีแหล่งเงินทุนให้กู้ยืมและการช่วยเหลือการเงินด้านอื่น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของจิรศักดิ์ กิ่งจันทร์, บุญธรรม ราชรักษ์ และตรีสุข โพชนนตรีวิจิตร ได้กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของผู้เรียนในสังกัด กศน. คือ อาชีพ รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัว และการพึ่งพิงในครอบครัว โดยผู้เรียนที่มีอาชีพเป็นพนักงาน

บริษัทเอกชน มีความน่าจะเป็นในการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีน้อยกว่า เมื่อเทียบกับผู้ที่อยู่ในกลุ่มอาชีพอื่น (จิรศักดิ์ กิ่งจันทร์ และคณะ, 2566) และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิทวัส เหล่ามะลอ กล่าวถึงปัจจัยด้านการเงินว่า ปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการตัดสินใจที่จะศึกษาต่อของนักศึกษา เนื่องจากรายได้ (income) หรือโอกาสทางเศรษฐกิจ (economic circumstance) โอกาสทางเศรษฐกิจของบุคคลมีผลกระทบต่อสินค้าและบริการที่เขาตัดสินใจซื้อ โอกาสเหล่านี้ประกอบด้วยรายได้การออมสินทรัพย์ อำนาจการซื้อและทัศนคติเกี่ยวกับการจ่ายเงิน สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าทั้งสิ้น (วิทวัส เหล่ามะลอ, 2562) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อพบว่า หลักสูตรมีความหลากหลายคณะหลายสาขาวิชา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ หลักสูตรมีความทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และหลักสูตรมีจำนวนอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในการเรียนภาคปฏิบัติของนักศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ อลงกรณ์ อัมมวงศ์จิตต์ กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาด้านหลักสูตรว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบและปัจจัยจากการเรียนการสอน วิชาเอก สาขาวิชา ความน่าสนใจของการเรียนการสอน และการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ในเนื้อหาการเรียนหลักสูตรตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานหรือการจ้างงาน หลักสูตรมีความนิยม หลักสูตรมีการเน้นความเชี่ยวชาญในศาสตร์และวิชาชีพของหลักสูตร มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่หลากหลาย น่าสนใจ และหลักสูตรตรงตามความต้องการของผู้เรียน (อลงกรณ์ อัมมวงศ์จิตต์, 2563) และสอดคล้องกับแนวคิดของ ญัณฐา หงษ์สำโรง กล่าวว่าปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาด้านหลักสูตรพบว่า หลักสูตรการเรียนการสอนเป็นที่นิยมขึ้นชอบของนักศึกษา หลักสูตรมีการเน้นความเชี่ยวชาญในศาสตร์และวิชาชีพของหลักสูตร มหาวิทยาลัยมีหลักสูตรที่หลากหลาย น่าสนใจ และหลักสูตรตรงตามความต้องการของผู้เรียน (ญัณฐา หงษ์สำโรง 2565)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ด้านสถาบันการศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อพบว่า มหาวิทยาลัยมีทุนให้เปล่าและเงินกู้ยืมรวมทั้งการช่วยเหลือด้านการเงินอื่น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด การสอน และมหาวิทยาลัยมีประวัติและชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ วราภรณ์ ช่วยประคอง กล่าวว่า ปัจจัยด้านสถาบันหรือภาพลักษณ์ของสถาบันที่ส่งผลต่อการตัดสินใจต่อการเลือกเรียน ประกอบด้วย การมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความพร้อมเพียงในการจัดการเรียนการสอน ความทันสมัยในทุกด้าน การมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน และสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัย (วราภรณ์ ช่วยประคอง, 2562) และแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาของ วันวิสา ชมพูวิเศษ, 2563 อธิบายว่า ปัจจัยด้านสถาบันหรือภาพลักษณ์ของสถาบันทางการศึกษา หมายถึงความเชื่อถือ (วันวิสา ชมพูวิเศษ, 2563) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาด้านครอบครัว อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายข้อพบว่า ครอบครัวมีศักยภาพพอในการสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ และครอบครัวมีความคาดหวังในอาชีพและความมั่นคงก้าวหน้าในอาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุไบชะ จำนงลักษณ์กล่าวถึงปัจจัยด้านครอบครัวว่า บุคคลในครอบครัวถือว่ามียุทธพลอย่างมากต่อทัศนคติ ความคิด และค่านิยมของบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อของครอบครัว การเสนอขายสินค้าจึงต้องคำนึงถึงลักษณะการบริโภคและการดำเนินชีวิตในครอบครัว (สุไบชะ จำนงลักษณ์, 2564) และสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาของ อรุชชา สุวพานิช และสมเกียรติ ชัยพิบูลย์ ปัจจัยด้านครอบครัวนั้นครอบครัวต้องให้การสนับสนุนทุก ๆ ด้านของการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี และเป็นสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษา ซึ่งสัมพันธ์กับรายได้ของครอบครัว สภาพคล่องด้านการเงินและสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน อาทิ มีเงินเก็บไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว และภาระหนี้สิน (อรุชชา สุวพานิช และสมเกียรติ ชัยพิบูลย์, 2565)

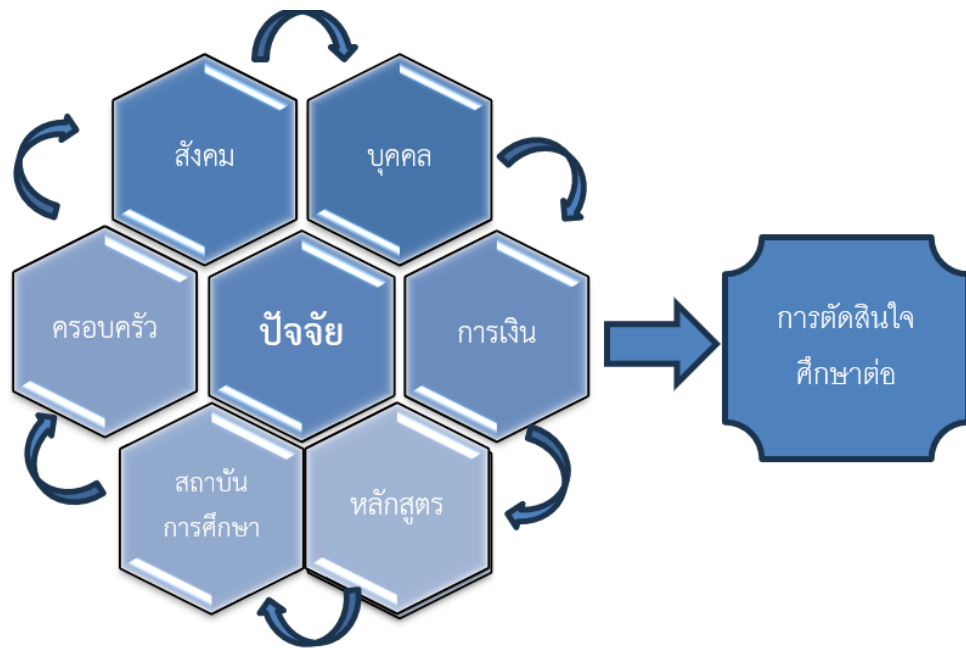

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในรายข้อ พบว่า เหล่าบรรดาเครือข่ายการศึกษาในระดับปริญญา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ สังคมยกย่องยอมรับในความรู้และความสามารถ และศิษย์เก่าเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง สอดคล้องกับแนวคิดของ ฉัตรยาพร เสมอใจ สังคม (social) กลุ่มสังคมรอบ ๆ ตัวของบุคคลมีผลต่อการปรับพฤติกรรมของบุคคล ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันของสังคม เพื่อการยอมรับเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หรือที่เรียกว่า กระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialization) ประกอบด้วยรูปแบบการดำเนินชีวิต (lifestyles) ค่านิยมของสังคม (social values) และความเชื่อ (believes) นอกจากนี้สังคมอาจเป็นได้ทั้งสังคมอาชีพและสังคมท้องถิ่นทำให้ต้องศึกษาถึงลักษณะของสังคมเพื่อจะทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลของสังคมที่มีต่อการ อยู่ร่วมกันของมนุษย์ โดยเฉพาะบรรทัดฐาน (norms) ที่สังคมกำหนด (ฉัตรยาพร เสมอใจ, 2550) และสอดคล้องกับแนวคิดของ นฤนาฏ สุวรรณ ปัจจัยด้านสังคมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักศึกษา เนื่องจากการศึกษาจะทำให้ให้นักศึกษาพบสังคมใหม่ ๆ ในระดับอุดมศึกษา มีเพื่อนใหม่ ได้รับการยอมรับทางสังคมมากขึ้นจากการจบการศึกษา หรือบางคนเหล่าเครือข่ายให้การแนะนำหรือสามารถชักจูงทางความคิดได้และมีการชี้แนะให้เกิดการเรียนรู้หรือศึกษาต่อ (นฤนาฏ สุวรรณ, 2559)

การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านการเสาะแสวงหาข่าวสาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการประเมินทางเลือก และด้านการตระหนักถึงความต้องการของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และศุภร เสรีรัตน์ ได้กล่าวถึงการค้นหาข้อมูลซึ่งอาจจะเกิดขึ้นเองหรือเกิดจากสิ่งกระตุ้นจากภายในและภายนอก รวมถึงความต้องการทางร่างกายและความต้องการด้านจิตวิทยา สิ่งเหล่านี้เมื่อเกิดขึ้นถึงระดับหนึ่งจะกลายเป็นสิ่งกระตุ้น ซึ่งบุคคลจะเรียนรู้ถึงวิธีที่จะจัดการกับสิ่งกระตุ้นจากประสบการณ์ในอดีตทำให้เขาจะตอบสนองสิ่งกระตุ้นที่เกิดขึ้นอย่างไร และการค้นหาข้อมูล (information search) เมื่อบุคคลได้รับรู้ถึงปัญหาหรือความต้องการแล้วเขาจะค้นหาวิธีที่จะทำให้ความต้องการดังกล่าวได้รับความพอใจ การค้นหาอาจกระทำโดยสัญชาตญาณอย่างรวดเร็ว (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และศุภร เสรีรัตน์, 2560) และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุจารี มานิจธรรมพงษ์ กล่าวว่าการประเมินผลทางเลือก (evaluation of alternatives) เป็นขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจซื้อซึ่งผู้บริโภคประเมินผลประโยชน์ที่จะได้รับจากแต่ละทางเลือกของผลิตภัณฑ์ที่กำลังพิจารณา หลังจากที่ได้ค้นหาข้อมูลแล้ว ผู้บริโภคต้องประเมินผลทางเลือกต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ก่อนตัดสินใจในขั้นนี้ผู้บริโภคต้องกำหนดเกณฑ์การพิจารณาที่จะใช้สำหรับประเมินผล (สุจารี มานิจธรรมพงษ์, 2565)

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ผู้วิจัยได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 โมเดล การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา

การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กันทั้งทางตรงและทางอ้อม เมื่อปัจจัยใดมีค่ามากก็จะหนุนเสริมปัจจัยอื่น และถ้าปัจจัยใด ๆ มีค่าน้อยก็จะอาศัยปัจจัยอื่น ๆ หนุนเสริมหรือสร้างแรงจูงใจด้วยเช่นกัน

สรุปและข้อเสนอแนะ

สำหรับงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาผู้วิจัยสรุปผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านสังคม รองลงมาคือด้านบุคคล ด้านครอบครัว ด้านหลักสูตร ด้านการเงิน และด้านสถาบันการศึกษาตามลำดับ เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของด้านย่อยแต่ละด้านโดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาในทางบวกอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ด้านสังคม มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง มากที่สุด รองลงมาด้านการเงิน มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ด้านบุคคล มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ด้านสถาบันการศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และด้านหลักสูตร มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มีความสัมพันธ์โดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สัมพันธ์กันในระดับสูงและมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกัน กล่าวคือ หากปัจจัยใดเพิ่มขึ้น การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาก็จะมีระดับเพิ่มขึ้นด้วย เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของด้านย่อยแต่ละด้านโดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษาในทางบวกอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับสูง

โดยความสัมพันธ์มากที่สุด คือด้านสังคม รองลงมาด้านการเงิน มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ด้านบุคคล มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ด้านสถาบันการศึกษา มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ และด้านหลักสูตร มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1) หลักสูตรต่าง ๆ ควรทบทวนปัจจัยเกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ค่าหน่วยกิต ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการเรียนให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน 2) มหาวิทยาลัยควรศึกษาถึงความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของแต่ละหลักสูตรหรือสาขาวิชา อาจใช้พื้นฐานของอัตรากองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา 3) มหาวิทยาลัยควรมีโครงการกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครอง กับหลักสูตรสาขาวิชา 4) มหาวิทยาลัยควรทำงานในพื้นที่โครงการลักษณะการเปิดบ้าน Open House ในสถานศึกษาแต่ละแห่งที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย 5) มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางการพัฒนานโยบายที่สนับสนุนการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- จิรศักดิ์ กิ่งจันทร์ และคณะ. (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. วารสารสุทธิปริทัศน์, 37(2), 42-56.
- ฉัตรยาพร เสมอใจ. (2550). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เนท.
- ณัชชา สุวรรณวงศ์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา (ระบบโควตา) ประจำปีการศึกษา 2560. นครราชสีมา: สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ฉันทกร ช่วยทุกข์เพื่อน. (2557). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- นฤนาถ สุวรรณ. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น จังหวัดเชียงใหม่ (ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วรภรณ์ ช่วยประครอง. (2562). การตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี: คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันวิสา ชมพูพิเศษ. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดมหาสารคาม. มหาสารคาม: รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิทวัส เหล่ามะลอ. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2562 โดยผ่านการคัดเลือกด้วยระบบ TCAS. ขอนแก่น: สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และศุภร เสรีรัตน์. (2560). การบริหารการตลาดยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสาร.
- สุจารี มานิจธรรมพงษ์. (2565). กลยุทธ์ทางการตลาดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการร้านอาหารฮาลาล เกอซีโย จังหวัดอ่างทอง. พระนครศรีอยุธยา: บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุไพบชะ จำนงลักษณ์. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- อลงกรณ์ อัมมวงศ์จิตต์. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนวัตกรรมสื่อสารสังคม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุรัชชา สุวพานิช และสมเกียรติ ชัยพิบูลย์. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยแม่โจ้. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 12(2), 1-17.